

AH 1989
2021Z03654

Antwoord van minister Ollongren (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 11 maart 2021)

Vraag 1

Kent u het bericht 'Wethouder voor twee maanden kost Meerssen bijna drie ton!?' 1)

Antwoord vraag 1

Ja

Vraag 2

Kunt u aangeven waarom ervoor gekozen is om de bestuurslaag waar een bestuurder als laatste is aangesteld de totale last van de wachtgelduitkering te laten dragen?

Antwoord vraag 2

Op grond van kabinetsstandpunt naar aanleiding van het advies van de adviescommissie Rechtspositie politieke ambtsdragers ('Over dienen en verdienen') is in 2010 in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) het zogeheten loopbaanprincipe geïntroduceerd. Deze introductie kwam voort uit een in de praktijk gebleken ongewenste uitkomst van de gedecentraliseerde uitvoering van de Appa. Het uitgangspunt dat de Appa-uitkering in principe per overheidsorgaan en per Appa-functie wordt toegekend, had namelijk tot gevolg dat de aanvaarding van een nieuw politiek ambt een negatief effect kon hebben op de duur van de uitkering uit hoofde van dat nieuwe ambt. Daarom is er in 2010 voor gekozen dat bij de overgang van de ene politieke functie naar een volgende functie de eerder opgebouwde aanspraken op uitkeringsduur worden meegenomen. Dit betekent bijvoorbeeld dat bij de overgang van een Kamerlidmaatschap naar een ministerschap, de als Kamerlid opgebouwde Appa-diensttijd meetelt bij de bepaling van de duur van de Appa-uitkering als betrokkene aftreedt als bewindspersoon. De overgang van de ene naar de andere politieke functie heeft op deze manier geen negatieve gevolgen voor de opbouw van Appa-uitkeringsduur.

Vraag 3

Is het waar dat conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zowel gemeenten, provincies als waterschappen voorzieningen dienen te treffen voor deze wachtgeldverplichtingen? Moeten

deze voorzieningen al getroffen worden bij aanvang van de bestuursperiode? Is het waar dat deze voorzieningen vrijvallen indien de gewezen bestuurder elders een wachtgeldaanspraak krijgt? Kortom, welke verplichtingen vloeien er voort uit het BBV?

Antwoord vraag 3

Artikel 44, lid 3 van het BBV geeft aan dat voorzieningen niet gevormd worden voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

In de notitie Arbeidskostengerelateerde verplichtingen geeft de commissie BBV aan dat uitkeringen voor wethouders over het algemeen een ongelijkmatig patroon hebben en dus geen vergelijkbaar volume hebben. Hiervoor moet dan een voorziening worden getroffen door de gemeente. Ook kan echter een verzekering in verband met pensioenen en uitkeringen van wethouders worden afgesloten. Het blijft echter wel aan de gemeente om zelf te bepalen of al dan niet sprake is van een vergelijkbaar volume.

Op het moment dat de verplichting om een uitkering te gaan betalen zich voordoet en er is geen sprake van 'een vergelijkbaar volume', dan dient er een voorziening te worden gevormd. Hiervan kan sprake zijn bij aanvang van de bestuursperiode.

Als de verplichting om een uitkering te gaan betalen ten einde komt of kleiner wordt, bijvoorbeeld vanwege de verrekening van andere inkomsten, dan kan deze voorziening vrijvallen voor het deel waarvoor de verplichting om een uitkering te betalen is komen te vervallen. Voor het BBV is de uitkeringsverplichting alleen van belang voor zover de financiële gevolgen geen jaarlijks terugkerende arbeidskosten zijn van vergelijkbaar volume.

Vraag 4

Deelt u de mening dat onwenselijke situaties kunnen ontstaan wanneer een gemeente of andere bestuurslaag de volledige last draagt van wachtgeld die elders (andere gemeente dan wel andere bestuurslaag) is opgebouwd? Zo neen, waarom niet?

Antwoord vraag 4

Het loopbaanprincipe kan voor overheidsinstellingen zowel een positief als een negatief effect hebben. Als een bestuurder met een lange staat van dienst zijn bestuurlijke loopbaan vervolgt bij een andere overheidsinstelling, heeft dat een positief effect op de hoogte van de uitkeringslasten van de overheidsinstelling die de bestuurder heeft verlaten en mogelijk een negatief

effect op de uitkeringslasten van de overheidsinstelling waar de bestuurder laatstelijk is benoemd. Dat negatieve effect is er overigens alleen voor zover daar de ambtsduur korter is dan de uitkeringsduur die de ambtsdrager in zijn eerdere ambtstermijn(en) heeft opgebouwd. Dat was het geval in de gemeente Meerssen doordat in dit geval de eerdere diensttijd als waterschapsbestuurder is meegeteld. Overigens is hier sprake van een uitzonderlijke situatie.

Vraag 5

Deelt u de mening dat deze situatie mogelijk kan leiden tot een grote terughoudendheid van met name kleinere gemeenten om een bestuurder met een lange staat van dienst aan te stellen? Zo neen, waarom niet?

Antwoord vraag 5

Ik verwacht geen grote terughoudendheid als de gemeenteraad bij de benoeming van een wethouder een afweging dient te maken tussen enerzijds bestuurservaring (de lange staat van dienst) en anderzijds de kans op langdurende uitkeringslasten die in de regel alleen zullen optreden in het geval de betrokken wethouder eerder dan verwacht aftreedt.

Vraag 6

Welke aanpassingen in de APPA-wetgeving op dit onderdeel zouden er mogelijk zijn? Bent u bereid te kijken naar een aanpassing van de APPA op dit onderdeel om zo te voorkomen dat het volledige financiële risico komt te liggen bij het laatste bestuursorgaan? Zo neen, waarom niet?

Antwoord vraag 6

Ik overweeg op dit punt geen aanpassing van de Appa. Ik acht het loopbaanprincipe van belang voor de aantrekkelijkheid van het ambt. Het loopbaanprincipe stimuleert dat gewezen politieke ambtsdragers hun ambt kunnen voortzetten of binnen de eigen bestuurslaag bij een andere provincie, gemeente of waterschap of bij een andere bestuurslaag. Het is voor de doorstroming van belang dat ervaren bestuurders hun ambt bij een andere overheidsinstelling kunnen voortzetten. Dat wordt eenvoudiger als zij eerder opgebouwde rechten op uitkeringsduur daarbij niet bij elke overstap hoeven op te geven.

1) De Limburger, 12 februari 2021, 'Wethouder voor twee maanden kost Meerssen bijna drie ton!'

(https://www.limburger.nl/cnt/dmf20210212_97044583)